

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 24Sas/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100227
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Linda Kovandová, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0824100227.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudkyňou JUDr. Ing. Lindou Kovandovou, LL.M., v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., právne zast.: Advokátska kancelária ABELOVSKÝ – PETRUŇO, s.r.o., so sídlom Tehelná 189, 960 01 Zvolen, IČO: 56 542 623, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, IČO: 30 794 536, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/4995-0002 KmZ zo dňa 23.02.2024, takto

rozhodol:

- I. Správnu žalobu z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Administratívne konanie

- Dňa 13.12.2023 podal žalobca žiadosť o výplatu prídavku na dieťa F. B. nar. XX.XX.XXXX s uplatnením nároku od 01.12.2023.
- Rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen číslo ZV1/OHNNVaSSD/SOC/2024/39514-6 zo dňa 15.01.2024 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) prvostupňový správny orgán rozhodol tak, že podľa § 10 ods. 2, § 19c zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov uvedenú žiadosť žalobcu o výplatu prídavku na dieťa zamietla.
- V odôvodnení prvostupňový správny orgán uviedol, že súčasťou žiadosti žalobcu bol rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/234/2019-92 zo dňa 02.12.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2019. Na základe uvedeného rozsudku súdu bolo nezaopatrené dieťa, maloletý F. B., zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch tak, že matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletému každý nepárny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nasledujúceho piatku do 16:00 hod. a otec je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletému každý párny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nasledujúceho piatku do 16:00 hod.. Prídavok na dieťa platiteľ vypláca matke maloletého, t. j. prvej oprávnenej osobe, na základe žiadosti podanej po narodení dieťaťa. V zmysle zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa platiteľ dňa 19.12.2023 zaslal obidvom oprávneným osobám - rodičom nezaopatreného dieťaťa výzvu na predloženie písomnej dohody spísanej medzi rodičmi dieťaťa vo veci určenia oprávnenej osoby na poberanie prídavku na dieťa. Žalobca doložil dňa 12.01.2024 platiteľovi odpoveď na výzvu s uvedením, že medzi ním a matkou

dieťaťa nedošlo k vzájomnej dohode o následnom poberaní prídavku na dieťa. Matka dieťaťa na výzvu platiteľa na predloženie dohody medzi rodičmi nereagovala.

4. Prvostupňový správny orgán citoval ustanovenia § 19c, § 2 ods. 5 ods. 6 a § 10 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z. a skonštatoval, že vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok Okresného súdu Zvolen o určení striedavej osobnej starostlivosti nadobudol právoplatnosť do 31.12.2022 a druhá oprávnená osoba, ktorej sa prídavok na dieťa nevyplácal k 31.12.2022 nedoručila písomný prejav vôle do 31.01.2023, bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia a prídavok na dieťa platiteľ vypláca naďalej prvej oprávnenej osobe, ktorej patril podľa zákona účinného do 31.12.2022, teda matke dieťaťa.

5. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom popísal skutkový stav od podania žiadosti o prídavok na dieťa, popísal rozsudok Okresného súdu Zvolen tvoriaceho prílohu k žiadosti a výrok prvostupňového rozhodnutia, uviedol paragrafové znenia zákona a konštatoval, že s právnym posúdením veci platiteľom nesúhlasí. Aj, keď sa prvostupňové rozhodnutie javí byť zákonným a súladným s citovanými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa, vo svojich dôsledkoch je podľa žalobcu toto rozhodnutie diskriminujúce a v rozpore s princípom spravodlivosti. Ďalej žalobca v odvolaní venoval svoju pozornosť definícii a popisu zmyslu štátnej sociálnej dávky prídavku na dieťa a namietal, že nie je naplnený legislatívny cieľ zákona o prídavku na dieťa, že finančné prostriedky poskytnuté štátom na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa sa k oprávnenej osobe vôbec nedostanú. Podľa žalobcu je prvostupňové rozhodnutie v rozpore s Ústavou SR, porušuje základné ústavné práva a pokiaľ je maloletý zverený do striedavej starostlivosti, má byť prídavok na dieťa vyplácaný striedavo obidvom rodičom. Orgán verejnej moci nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, naopak je povinnosťou orgánu interpretujúceho a aplikujúceho právo sa od doslovného znenia zákona odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Nemožno opomíňať účel a zmysel právnej normy, ktorý je vyjadrený nielen slovách, ale najmä v základných princípoch právneho štátu. Správny orgán sa pri vydaní prvostupňového rozhodnutia podľa žalobcu dopustil takej aplikácie zákona, ktorá je síce formálne súladná s jeho textom, avšak vôbec nezohľadňuje špecifiká prejednávanej veci. Podľa žalobcu išlo o formalistický postup a preto žiadal prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec na nové prejednanie a rozhodnutie.

6. O odvolaní žalobcu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/4995-0002 KmZ zo dňa 23.02.2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

7. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný zhrnul, že na základe podania žiadosti o prídavok na dieťa zo dňa 13.12.2023 platiteľ zaslal dňa 18.12.2023 žalobcovi a pani G. H. I. (ďalej len „matka maloletého“) výzvu na predloženie písomnej dohody zo dňa 11.12.2023. Vo výzve platiteľ požadoval od dotknutých osôb, aby v lehote do 8 dní odo dňa doručenia výzvy preukázali skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na prídavok na dieťa a na jeho výplatu a to predloženie písomnej dohody spísanej medzi rodičmi vo veci určenia oprávnenej osoby na poberanie prídavku na dieťa. V závere výzvy boli obaja rodičia poučení, ako sa bude postupovať v prípade doloženia alebo nedoloženia písomnej dohody medzi rodičmi. Matka maloletého výzvu prevzala, avšak na túto nereagovala. Žalobca doručil odpoveď, v ktorej uviedol, že medzi rodičmi nedošlo k dohode ohľadom určenia oprávnenej osoby na výplatu prídavku na dieťa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Na základe uvedeného žalobca požiadaval, aby platiteľ postupoval v zmysle § 2 ods. 5 zákona o prídavku na dieťa tak, aby prídavok na dieťa počas osobnej striedavej starostlivosti oboch rodičov vyplácal striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť. Následne platiteľ vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým žiadosť o výplatu prídavku na maloletého F. podanú žalobcom dňa 13.12.2023 zamietol.

8. Žalovaný uviedol, že po preskúmaní spisovej dokumentácie na základe žalobcom podaného odvolania konštatuje, že v zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 01.01.2023 (§ 19c zákona o prídavku na dieťa), ak dieťa bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti rozhodnutím súdu právoplatným do 31.12.2022 a rodič, ktorému sa nevyplácala štátna sociálna dávka (prídavok na dieťa) k 31.12.2022 nedoručil písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku na dieťa alebo písomný prejav vôle do 31.01.2023, tak sa prídavok na dieťa vypláca naďalej rodičovi, ktorému prídavok

na dieťa patril podľa zákona účinného do 31.12.2022. Nakoľko oprávnená osoba nedoručila platiteľovi do 31.01.2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok nevyplácal, aby sa prídavok vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01. januára 2023, platiteľ vypláca prídavok oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022. Na základe prechodných ustanovení k úpravám účinným od 01.01.2023 a vyššie uvedeného žalovaný uviedol, že písomnú dohodu rodičov o zmene oprávnenej osoby je možné predložiť platiteľovi kedykoľvek a dohoda slúži na určenie oprávnenej osoby na poberanie prídavku na dieťa, nie o určení pomeru /obdobia poberania prídavku na dieťa. Nakoľko v danom prípade žalovaný mal zo spisu preukázané, že ani po zaslaní a doručení výzvy na predloženie dohody medzi rodičmi, medzi nimi k písomnej dohode nedošlo, platiteľ t.j. prvostupňový orgán postupoval správne, keď žiadosť žalobcu zo dňa 13.12.2023 zamietol a pokračoval vo výplate prídavku na dieťa naďalej prvej oprávnenej osobe, ktorej prídavok na dieťa patril podľa zákona účinného do 31.12.2022, teda matke maloletého.

9. V závere odvolací orgán uviedol, že oprávnená osoba môže kedykoľvek platiteľovi aj z vlastného podnetu doručiť písomnú dohodu uzavretú medzi rodičmi a následne platiteľ bude postupovať v zmysle § 2 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022.

10. K odvolacím námietkam žalobcu žalovaný uviedol, že žalobca v odvolaní sám uznal, že napadnuté prvostupňové rozhodnutie sa javí byť zákonným a súladným s citovanými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa. Zdôraznil, že správne orgány sú povinné rozhodovať v zmysle platných právnych predpisov a týmito predpismi sú viazané. Zákon o prídavku na dieťa neumožňuje udeliť žiadnu výnimku pri nesplnení podmienok nároku na túto sociálnu dávku. Orgány štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti sú výkonnou zložkou a preto v konaniach zákony len aplikujú. Z uvedených dôvodov nebolo možné vyhovieť námietkam žalobcu bez splnenia zákonom stanovených podmienok.

Správna žaloba, žalobné body

11. Včas podanou správnu žalobou sa žalobca domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovaného, pričom navrhol, aby správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie, ako aj jemu predchádzajúce prvostupňové rozhodnutie v celom rozsahu, vec vrátil na ďalšie konanie a súčasne, aby priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. V odôvodnení správnej žaloby žalobca stručne zrekapituloval priebeh administratívneho konania a uviedol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného žiada zrušiť z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom rovnakou vadou trpí aj rozhodnutie prvostupňového orgánu. Namietal, že správne orgány zamietnutie žalobcovej žiadosti o výplatu prídavku na dieťa opierali o ust. § 2 ods. 5, ods. 6 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a následne citoval právnu úpravu účinnú do 31.12.2022, právnu úpravu účinnú odo dňa 01.01.2023 a prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.01.2023.

13. Žalobca uviedol, že nesúhlasí s právnym posúdením veci žalovaným v tom smere, že ak rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/234/2019-92 z 02.12.2019 nadobudol právoplatnosť do dňa 31.12.2022 a druhá oprávnená osoba matka maloletého, ktorej sa prídavok na dieťa vyplácal, nesúhlasila s vyplatením prídavku na dieťa striedavo, bolo potrebné jeho žiadosť zamietnuť. Žalobca konštatoval, že aj keď sa napadnuté rozhodnutie javí byť zákonným a súladným s citovanými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa, vo svojich dôsledkoch je toto rozhodnutie diskriminujúce a v rozpore s princípom spravodlivosti. Poukazoval na definíciu, účel a zmysel štátnej sociálnej dávky prídavku na dieťa podľa § 1 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa. Poukázal na dôvodovú správu k uvedenému zákonu s tým, že prídavkom na dieťa, resp. aj príplatkom k tomuto prídavku, sa podporuje prítomnosť nezaopatreného dieťaťa v rodine (alebo samostatné plnoleté nezaopatrené dieťa), pričom dôraz sa kladie na účelné využívanie finančných prostriedkov určených na prídavok a príplatok k prídavku najmä v súvislosti s riadnou starostlivosťou oprávnenej osoby o výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. V danom prípade bolo v priebehu správneho konania preukázané, že maloletý F. je rozhodnutím súdu zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa realizuje v týždňových intervaloch. Obaja rodičia tak zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletého a obaja rodičia sa rovnocenne podieľajú na výchove a výžive nezaopatreného dieťaťa, teda z hľadiska charakteru a

účelu poskytovania prídavku na dieťa sú obaja rodičia v zmysle § 1 písm. b) zákona o prídavku na dieťa oprávnenými osobami.

14. Tým, že správne orgány zamietli žalobcovu žiadosť o striedavé vyplácanie prídavku na dieťa, sa podľa žalobcu nenaplnil zmysel a účel poskytnutia štátnej sociálnej dávky, keďže finančné prostriedky poskytnuté štátom na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa sa k žalobcovi (na rozdiel od matky maloletého) ako oprávnenej osobe vôbec nedostanú. Uvedená skutočnosť spôsobuje, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, keďže týmto rozhodnutím nie je naplnený legitímny cieľ zákona o prídavku na dieťa a to poskytnutie pomoci zo strany štátu formou štátnej sociálnej dávky rodičovi, ktorý má dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Napadnuté rozhodnutie vo svojich dôsledkoch spôsobuje protiprávne rozdielne zaobchádzanie s rodičmi dieťaťa, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti. Žalovaný napadnutým rozhodnutím neoprávnené zvýhodňuje postavenie matky a s osobou žalobcu, ktorý má ako oprávnená osoba rovnaké práva ako matka, zaobchádza menej priaznivo, respektíve priam diskriminačne. Týmto postupom podľa žalobcu žalovaný porušuje jeho základné ústavné právo zakotvené v čl. 41 ods. 5 Ústavy SR, podľa ktorého rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu. Poukazoval pritom aj na odbornú literatúru - komentár k Ústave SR. Súčasne žalovaný podľa žalobcu porušuje aj jeho základné ústavné právo na rovnosť základných práv a slobôd a zákaz diskriminácie zaručených v článku 12 ods. 1 ods. 2 Ústavy SR. Poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 5/03 zo dňa 19.02.2003, v ktorom sa konštatuje, že k porušeniu ústavnoprávneho princípu rovnosti dochádza v prípadoch, kedy sa s jednou skupinou adresátov noriem zaobchádza inak (menej priaznivo) ako s inou skupinou, hoci medzi nimi neexistujú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, ktoré by odôvodňovali takúto nerovnosť. Žalobca je toho názoru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v rozpore s Ústavou SR.

15. Ďalej v správnej žalobe žalobca poukazoval na to, že úlohou správnych orgánov je zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Je žiaduce, aby správne orgány s maximálnou možnou mierou racionalizácie interpretovali a aplikovali právne normy vzťahujúce sa na prejednávajúcu vec. Z uvedeného pritom vyplýva, že správny orgán je nielen oprávnený, ale aj povinný, interpretovať a aplikovať právne normy dokonca aj contra legem, ak si to vyžadujú špecifické okolnosti prípadu, o aké podľa žalobcu ide aj v jeho veci. Žalobca zdôrazňoval, že orgán verejnej moci, dokonca ani súd, nie sú absolútne viazaní doslovným znením zákona a pri výklade a aplikácii právnych predpisov nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale najmä v základných princípoch právneho štátu. Podľa žalobcu je podstatné to, či rodič, ktorému sa má poskytnúť štátna sociálna dávka vo forme prídavku na dieťa, zabezpečuje osobnú starostlivosť a výchovu a výživu dieťaťa. Lipnutie na tom, aby rodičia ako oprávnené osoby preukázali dohodu o výplate prídavku na dieťa striedavo považuje žalobca za prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa.

16. Uvedené platí o to viac, že v prípade realizácie striedavej starostlivosti rodičov o dieťa je medzi rodičmi často veľmi citlivý a zložitý vzťah spôsobený rozvratom partnerského vzťahu, výsledkom čoho je nezriedka absencia akejkoľvek komunikácie a schopnosti sa dohodnúť na čomkoľvek, čo sa dieťaťa týka. Súčasne považuje žalobca za nelogické, aby sa oprávnená osoba dobrovoľne vzdávala prídavku na dieťa. Žalobca uviedol, že samotný zákonodarca reagujúc na problematiku prax zmenil pôvodnú právnu úpravu tak, že v prípade, ak sa rodičia ako oprávnené osoby nedohodnú o výplate prídavku na dieťa a obaja majú záujem na výplate prídavku na dieťa, je povinnosťou správneho orgánu tento prídavok vyplácať striedavo. Tento aktuálny vývoj právnej úpravy podľa žalobcu sám o sebe svedčí v prospech ním prezentovanej interpretácie a aplikácie ustanovení zákona o prídavku na dieťa. Žalovaný sa podľa žalobcu pri vydaní napadnutého rozhodnutia dopustil takej aplikácie zákona o prídavku na dieťa, ktorá je síce formálne súladná s jeho textom, avšak vôbec nezohľadňuje špecifiká prejednávanej veci. Hoci mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť značne komplikované a netypické, nezbavuje to súd a ani správny orgán povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie, akokoľvek sa to môže zdať zložitým. Nad každým vytváraním súdneho rozhodnutia, respektíve rozhodnutia orgánu verejnej moci sa nesie dvojaký imperatív - rozhodnutie musí byť nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

17. Žalovaný v jeho vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 13.05.2024 uviedol, že pri vydávaní napadnutého rozhodnutia vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a z platnej právnej úpravy, zistil všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie a dbal na to, aby postup správneho konania bol v súlade

so základnými pravidlami správneho konania. Žalovaný zastáva názor, že v odôvodnení žalobou napadnutého rozhodnutia dostatočne a zrozumiteľne žalobcovi odôvodnil, prečo nevyhovel jeho žiadosti o výplatu prídavku na dieťa a zároveň sa aj dostatočne vyjadril ku všetkým jeho relevantným námietkam uvedeným v odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu. Žalovaný je toho názoru, že pri posudzovaní veci nepochybil, postupoval v intenciách všeobecne záväzných právnych predpisov, má za to, že dôvody uvedené žalobcom v žalobe nemajú vplyv na zrušenie napadnutého rozhodnutia a z uvedených dôvodov navrhoval správne mu súdu, aby v zmysle § 190 Správneho súdneho poriadku žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

18. Žalovaný k vyjadreniu k správnej žalobe priložil ešte dve vyjadrenia a to vyjadrenie odboru pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok žalovaného zo dňa 30.04.2024 a vyjadrenie oddelenia hmotnej núdze náhradného výživného a štátnych sociálnych dávok Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 07.05.2024.

19. V podaní z 30.04.2024 žalovaný zopakoval obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a v závere k podanej správnej žalobe doplnil, že žalobné body uvádzané žalobcom v jeho správnej žalobe sú totožné s dôvodmi uvádzanými v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu. Žalovaný na všetky tieto námietky uviedol, že v zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 01.01.2023 (§ 19c zákona o prídavku na dieťa), ak bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rozhodnutím súdu právoplatným do 31.12.2022 a rodič, ktorému sa nevyplácala štátna sociálna dávka (prídavok na dieťa) k 31.12.2023, nedoručil písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku na dieťa alebo písomný prejav vôle do 31.01.2023, tak sa prídavok na dieťa vypláca naďalej rodičovi, ktorému prídavok na dieťa patril podľa zákona účinného do 31.12.2022. Nakoľko žalobca nedoručil platiteľovi do 31.01.2023 v zmysle § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa účinného od 01.01.2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok nevyplácal, aby sa tento vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023, platiteľ vypláca prídavok oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022. Žalovaný ďalej len opakovane svoje závery z napadnutého rozhodnutia a uviedol, že samotný žalobca v jeho žalobe uznal, že prvostupňové rozhodnutie sa javí byť zákonným a súladným s citovanými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa. Žalovaný opakovane uviedol, že je viazaný zákonom a tento mu neumožňuje udeliť žiadnu výnimku pri nesplnení podmienok nároku na požadovanú dávku. Napadnuté rozhodnutie teda považuje za súladné s platnými právnymi predpismi, zrozumiteľné a dôvody uvádzané v žalobe označil za neopodstatnené. V závere navrhoval správnu žalobu žalobcu zamietnuť ako nedôvodnú.

20. V podaní zo 07.05.2024 prvostupňový správny orgán len zhrnul priebeh administratívneho konania a podstatný obsah tak prvostupňového ako aj napadnutého rozhodnutia.

Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

21. V replike žalobca uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava jeho doterajšej argumentácii. Podľa neho žalovaný neuviedol vo vyjadrení k správnej žalobe žiadne nové skutkové ani právne okolnosti, vo vzťahu ku ktorým by už žalobca nevzniesol argumentáciu. Preto žalobca len zopakoval, že napadnuté rozhodnutie považuje za nezákonné, diskriminujúce a v rozpore s princípom spravodlivosti. Dôvody jeho podanej správnej žaloby naďalej sú: a) rozpor napadnutého rozhodnutia s § 1 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, nakoľko žalovaný nenaplnil zmysel a účel poskytovania tejto štátnej sociálnej dávky, keďže finančné prostriedky poskytnuté štátom na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa sa k žalobcovi ako oprávnenej osobe (rodičovi) vôbec nedostanú, b) rozpor napadnutého rozhodnutia s čl. 41 ods. 2 Ústavy SR, c) rozpor napadnutého rozhodnutia s § 3 správneho poriadku, nakoľko napadnuté rozhodnutie vedie k zjavnej nespravodlivosti a diskriminácii jeho ako otca maloletého, pretože výklad a aplikácia zákona žalovaným je síce formálne súladná s jeho textom, avšak vôbec nezohľadňuje špecifiká prejednávanej veci a preto je ústavne neudržateľná. Vo zvyšku zotrval na podanej správnej žalobe a opätovne navrhoval zrušiť tak napadnuté, ako aj jemu predchádzajúce prvostupňové, rozhodnutie, vrátiť vec na ďalšie konanie a zaviazat' žalovaného povinnosťou nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

22. Žalovaný v duplike uviedol, že nakoľko žalobca v replike neuviedol žiadne nové tvrdenia, žalovaný sa pridrižiava svojho vyjadrenia k správnej žalobe zo dňa 13.05.2024, rozhodnutia správnych orgánov v danej veci považuje za zákonné a správne. Poukázal na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého štátne

orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, s tým, že ak by správne orgány urobili v rámci správneho konania výnimku v prospech žalobcu z dôvodu namietanej diskriminácie a nespravodlivosti, došlo by k porušeniu tejto ústavnej povinnosti. Žalovaný vyjadril názor, že pri posudzovaní veci nepochybil, postupoval v intenciách všeobecne záväzných právnych predpisov a má za to, že dôvody uvedené žalobcom v žalobe nemajú vplyv na zrušenie napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov navrhol správne súdu, aby v zmysle § 190 Správneho súdneho poriadku žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov správnym súdom

23. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) ako vecne príslušný podľa § 10 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP vec preskúmal postupom podľa § 107 ods. 2 SSP bez nariadenia pojednávania, pričom po preskúmaní veci podľa § 199 a nasl. SSP, aj pri zohľadnení skutočnosti, že predmetná vec je konaním v sociálnej veci a správny súd tak nie je viazaný výlučne žalobnými bodmi podľa § 203 ods. 2 SSP, správny súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a je potrebné ju podľa § 190 SSP zamietnuť.

24. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.04.2025.

25. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“), prídavok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa.

26. Podľa § 2 ods. 1 zákona o prídavku na dieťa, oprávnená osoba na uplatnenie nároku na prídavok je

- a) rodič nezaopatreného dieťaťa,
- b) rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu,
- c) osoba, ktorej je nezaopatrené dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu,
- d) plnoleté nezaopatrené dieťa,
 1. ak niet osoby uvedenej v písmenách a) a b),
 2. ak má upravenú vyživovaciu povinnosť od rodičov,
 3. ak do dosiahnutia plnoletosti bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov,
 4. ktoré uzavrelo manželstvo,
 5. ktorého manželstvo zaniklo alebo
- e) maloletý rodič, ktorý má priznané rodičovské práva a povinnosti podľa osobitného predpisu.

27. Podľa § 2 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, ak je viac oprávnených osôb a spĺňajú podmienky ustanovené týmto zákonom, prídavok na to isté dieťa patrí len jednej z nich, ak odsek 5 neustanovuje inak.

28. Podľa § 19c ods. 1 zákona o prídavku na dieťa, ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na prídavok a príplatok k prídavku trvá k 31. decembru 2022, na výplatu prídavku a príplatku k prídavku sa do 31. januára 2023 vzťahuje § 2 ods. 5 a 6 v znení účinnom do 31. decembra 2022.

29. Podľa § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31. decembra 2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca prídavok a príplatok k prídavku oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa § 2 ods. 5 prvej vety v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté.

30. Podľa § 2 ods. 5 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby.

31. Podľa § 2 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti, písomne dohodnú na striedavom poberaní prídavku a príplatku k prídavku, môže si nárok na prídavok a príplatok k prídavku uplatniť každý z rodičov najmenej na obdobie šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

32. Podľa čl. 41 ods. 5 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

33. Podľa čl. 41 ods. 6 Ústavy SR, podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

34. Predmetom prieskumu v posudzovanej veci bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým tento zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o výplatu prídavku na dieťa, maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej aj len „maloletý“), podanú žalobcom dňa 13.12.2023.

35. Svoju žalobnú argumentáciu žalobca, tak ako to konštatoval aj v replike, zhrnul do troch bodov: a) rozpor napadnutého rozhodnutia s § 1 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, nakoľko žalovaný nenaplnil zmysel a účel poskytovania tejto štátnej sociálnej dávky, keďže finančné prostriedky poskytnuté štátom na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa sa k žalobcovi ako oprávnenej osobe (rodičovi) vôbec nedostanú, b) rozpor napadnutého rozhodnutia s čl. 41 ods. 2 Ústavy SR, c) rozpor napadnutého rozhodnutia s § 3 správneho poriadku, nakoľko napadnuté rozhodnutie vedie k zjavnej nespravodlivosti a diskriminácii jeho ako otca maloletého, pretože výklad a aplikácia zákona žalovaným je síce formálne súladná s jeho textom, avšak vôbec nezohľadňuje špecifiká prejednávanej veci a preto je ústavne neudržateľná.

36. Ku všetkým žalobným dôvodom správny súd uvádza, že v zmysle zákona o prídavku na dieťa, tento prídavok je štátnou sociálnou dávkou, ktorá sa poskytuje oprávnenej osobe, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa. Zákon o prídavku na dieťa definuje, koho považuje za oprávnenú osobu, pričom touto je v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) aj rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Zákon počíta aj s možnosťou, že oprávnených osôb spĺňajúcich zákonné podmienky môže byť viac a v § 2 ods. 2 ustanovuje, že v takom prípade prídavok na to isté dieťa patrí len jednej z nich, ak odsek 5 neustanovuje inak. Odsek 5 zohľadňuje vývoj právnej úpravy v oblasti rodinného práva, ako aj vznik nových foriem starostlivosti o dieťa.

37. V prípade, že v dôsledku vývoja právnej úpravy dochádza k jej zmenám, je potrebné zohľadňovať tzv. prechodné ustanovenia zákona. V zmysle § 5 ods. 4 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom. Formulácia prechodných ustanovení musí byť úplná a presná, aby ich prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnom predpise bolo jednoznačné a vytvárali tak právny základ pre plynulý prechod existujúcich právnych vzťahov na novú právnu úpravu. V prechodných ustanoveniach sa vyjadruje aj časovo obmedzená účinnosť ustanovení právneho predpisu. Prechodné ustanovenie § 19c zákona o prídavku na dieťa spĺňa uvedené zákonom požadované kritériá a jasným a zrozumiteľným spôsobom upravuje prepojenie konkrétnych zmien právneho predpisu. Ide o prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2023.

38. V zmysle prechodného ustanovenia § 19c ods. 1 a ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol

nárok na prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na prídavok a príplatok k prídavku trvá k 31. decembru 2022, na výplatu prídavku a príplatku k prídavku sa do 31. januára 2023 vzťahuje § 2 ods. 5 a 6 v znení účinnom do 31. decembra 2022. Ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31. decembra 2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca prídavok a príplatok k prídavku oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa § 2 ods. 5 prvej vety v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté.

39. V tu posudzovanej veci bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch tak, že matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletému každý nepárny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nasledujúceho piatku do 16:00 hod. a otec je oprávnený a povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletému každý párny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nasledujúceho piatku do 16:00 hod., a to rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/234/2019-92 zo dňa 02.12.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.12.2019. Nárok na prídavok na dieťa vznikol v zmysle zákona o prídavku na dieťa účinného do 31. decembra 2022 a tento nárok trval aj k 31. decembru 2022, čo nebolo v konaní vôbec sporné. V danej situácii sa teda v zmysle prechodného ustanovenia § 19c zákona o prídavku na dieťa na prípad žalobcu aplikuje ešte pôvodná právna úprava, t. j. znenie § 2 ods. 5 a ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022.

40. Podľa § 2 ods. 5 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby. Prídavok na dieťa sa v tu posudzovanom prípade vyplácal matke maloletého.

41. Neskoršia právna úprava účinná od 01.01.2023 síce priniesla zmeny jednak v súvislosti so vznikom novej formy starostlivosti o dieťa – spoločnej osobnej starostlivosti rodičov a jednak zmenila pôvodnú úpravu vo vzťahu k striedavej starostlivosti rodičov, no táto sa na prípad žalobcu neaplikuje. Od 01.01.2023 platí, že ak súd rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe podľa písomnej dohody rodičov. Ak nedôjde k písomnej dohode podľa prvej vety, pri zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa prídavok a príplatok k prídavku vypláca striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť. Je zrejmé, že žalobca sa podanou žalobou domáha aplikácie tejto novej právnej úpravy, pretože právna úprava účinná od 01.01.2023 je preňho priaznivejšia, avšak túto na jeho prípad aplikovať nemožno. Správny súd poukazuje na základný ústavno-právny princíp demokratickej spoločnosti zaručujúci právnu istotu a to zákaz retroaktivity, t. j. spätnej pôsobnosti, právnych predpisov. Retroaktivita, pokiaľ zákon neustanovuje výnimku (ako je tomu v oblasti trestného práva), je neprípustná.

42. Vzhľadom na charakter a obsah právnej úpravy a aplikačné problémy, ktoré vyplynuli z predchádzajúcej praxe, však zákonodarca v prechodnom ustanovení § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa umožnil postup pri poberaní prídavku na dieťa podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2023 aj pre prípady ako je ten žalobcov, avšak za splnenia konkrétnych podmienok. Konkrétne bolo potrebné, aby oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31. decembra 2022, doručili platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo, aby oprávnená osoba, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, doručila do 31. januára 2023 platiteľovi prejav vôle, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 1. januára 2023.

43. Existovali tak dve možnosti – vzájomná písomná dohoda oboch rodičov alebo jednostranný písomný prejav vôle žalobcu ako oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok na dieťa nevyplácal, aby sa aplikovala nová právna úprava účinná od 01.01.2023, avšak s tým, že táto dohoda alebo tento prejav vôle musel byť doručený platiteľovi prídavku v lehote do 31.01.2023. Žalobca tak mal zákonnú možnosť, aj v prípade nemožnosti uzavretia písomnej dohody s matkou maloletého, požiadať jednostranným písomným prejavom vôle o vyplácanie prídavku na dieťa podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2023, čoho sa domáha podanou správnu žalobou, avšak za dodržania zákonom stanovenej lehoty do 31.01.2023. Z obsahu spisu je nepochybné a nebolo to ani sporné medzi účastníkmi konania, že žiadosť o vyplácanie prídavku na dieťa žalobca doručil platiteľovi až dňa 13.12.2023. Keďže ku dňu 31.01.2023 nebola platiteľovi doručená ani dohoda rodičov o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku, ani písomný prejav vôle žalobcu, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 1. januára 2023, aplikoval sa zákonný následok podľa ust. § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, teda platiteľ vyplácal naďalej prídavok oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022; t. j. matke maloletého.

44. Po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (31.01.2023) je možné s poukazom na poslednú vetu § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa zmeniť oprávnenú osobu na poberanie prídavku na dieťa už len vzájomnou dohodou oboch rodičov. Inými slovami povedané, z dôvodu nedodržania zákonom stanovenej lehoty tak už v žalobcovom prípade je možný len postup podľa § 2 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, na ktorého aplikáciu však je potrebná dohoda oboch rodičov.

45. Je zrejme za obsahu spisu a nebolo to v konaní účastníkmi ani rozporované, že platiteľ prídavku na dieťa vyzval oboch rodičov, tak žalobcu ako aj matku maloletého, aby predložili písomnú dohodu spísanú medzi rodičmi vo veci určenia oprávnenej osoby na poberanie prídavku na dieťa. Matka maloletého však na výzvu nereagovala a žalobca reagoval tým, že s matkou dohoda nie je možná, preto žiadnu dohodu medzi rodičmi vo veci určenia oprávnenej osoby na poberanie prídavku na dieťa platiteľovi nepredložil. Platiteľ tak nemal inú možnosť v rámci zákona, než žiadosť žalobcu zamietnuť. Postup správnych orgánov tak bol správny a zákonný.

46. Pokiaľ žalobca namieta rozpor napadnutého rozhodnutia s § 1 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, túto námietku správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Nad rámec už vyššie uvedeného, správny súd dopĺňa, že ust. § 1 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa len definuje, čo sa rozumie prídavkom na dieťa, pričom tento je poskytovaný ako štátna sociálna dávka práve na zákonom určený účel. Ust. § 1 ods. 2 nemožno vnímať izolovane a je potrebné ho posudzovať v kontexte s ostatnými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa, takže tento prídavok sa vypláca osobe a spôsobom, ktorý určí zákon. Zákon umožňoval aplikáciu pre žalobcu zjavne výhodnejšej právnej úpravy účinnej od 01.01.2023, avšak musel by splniť na to zákonom stanovenú podmienku, v tomto prípade lehotu na doručenie prejavu vôle do 31.01.2023. Keďže žalobca tak neučinil, nemožno to vnímať ako rozpor s účelom zákona o prídavku na dieťa či s podstatou charakteru dávky – prídavok na dieťa.

47. K námietke žalobcu ohľadom rozporu napadnutého rozhodnutia s čl. 41 ods. 5 Ústavy SR, ktorú správny súd tiež vyhodnotil ako nedôvodnú, nad rámec vyššie uvedeného správny súd dopĺňa, že v zmysle čl. 41 ods. 6 Ústavy SR podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon. Ak teda zákon ustanovoval podmienky na to, aby žalobca mohol poberať prídavok na dieťa a žalobca tieto podmienky nesplnil, teda žalobca nedoručil platiteľovi v zákonom stanovenej lehote svoj prejav vôle v zmysle prechodného ustanovenia § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, k žiadnemu porušeniu jeho práv nedošlo. Rovnako to platí aj pokiaľ ide o námietku žalobcu ohľadom údajného rozporu napadnutého rozhodnutia s § 3 správneho poriadku.

48. Napadnuté rozhodnutie (ani jemu predchádzajúce prvostupňové rozhodnutie) nie je voči žalobcovi diskriminačné, zákon upravuje rovnaké podmienky a následky pre rovnaké okruhy osôb. V danom prípade k diskriminácii žalobcu voči matke maloletého nedošlo, nakoľko ako bolo už vyššie podrobne uvedené, žalobca mohol, aj keď nebola dohoda s matkou maloletého možná, doručiť v zákonom stanovenej lehote platiteľovi svoj prejav vôle v súlade s § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa. Pokiaľ tak neurobil a zákonná lehota mu uplynula a v súčasnosti už je možné zmeniť poberateľa dávky len na základe dohody rodičov, ku ktorej nedošlo, nemožno to vnímať ako diskrimináciu a ani ako prílišný formalizmus. Správne orgány sú viazané zákonom, zákon je v tomto smere jednoznačný a aj

pri jeho výklade za použitia nielen doslovného gramatického výkladu, ale aj teleologického výkladu, prípadne ďalších výkladových metód, nemožno dospieť k inému záveru. Napokon aj samotný žalobca vo svojich podaniach uvádzal, že výklad zákona aplikovaný žalovaným sa javí byť zákonným a súladným s citovanými ustanoveniami zákona o prídavku na dieťa, hoci podľa žalobcu je tento súladný so zákonom len formálne. S argumentáciou žalobcu o len formálnom súlade aplikácie zákona so zákonom samotným, jeho účelom a zmyslom, sa správny súd z dôvodov už vyššie uvedených nestotožnil.

49. Správny súd poukazuje aj na dôvodovú správu k zákonu č. 338/2022 Z. z. zo dňa 04.10.2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý priniesol aj novelizáciu § 2 ods. 5 a ods. 6 zákona o prídavku na dieťa a zaviedol prechodné ustanovenie § 19c zákona o prídavku na dieťa, v ktorej to dôvodovej správe sa uvádza, že: „V prechodných ustanoveniach sa navrhuje zachovanie súčasného stavu, avšak súčasne sa navrhuje umožniť rodičom, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti a v súčasnosti im nie sú poskytované štátne sociálne dávky z dôvodu, že sa rodičia nedohodli na striedavom poskytovaní týchto dávok, urobiť prejav vôle, ktorým bude možné prejsť na novú právnu úpravu poskytovania štátnych sociálnych dávok v prípade zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti a neexistencie dohody rodičov o striedavom poberaní štátnych sociálnych dávok.“

50. Je tak nepochybné, že zákonodarca neopomenul prípady, ako je ten žalobcov a umožnil tomuto okruhu osôb (vrátane žalobcu) v situácii, kedy je z dôvodu rozpadu partnerského vzťahu komunikácia a vzťah medzi rodičmi narušený a dosiahnutie dohody nie je možné, jednostranným prejavom vôle prejsť na novú právnu úpravu, podľa ktorej by poberali prídavok na dieťa rovnocenne obaja rodičia, pričom zákonodarca to umožnil danému okruhu adresátov právnej normy za rovnakých podmienok a v lehote stanovenej pre všetkých rovnako. Avšak žalobca tento prejav vôle v zákonom stanovenej lehote neučinil a platiteľovi prídavku na dieťa nedoručil.

51. Právna úprava tak v zmysle spomínanej dôvodovej správy umožnila riešiť situáciu aj v prípade nedosiahnutia dohody rodičov a riešila tak aplikačné problémy pri štátnych sociálnych dávkach s ohľadom na rovnosť práv oboch rodičov pri striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak sa rodičia nevedia dohodnúť a obaja majú záujem o poberanie dávky. Avšak zmeškanie zákonnej lehoty žalobcom vedúce k následnej nemožnosti zmeny poberateľa prídavku na dieťa po tejto zákonom stanovenej lehote jednostranným prejavom vôle (ale už len na základe dohody rodičov), nemožno vnímať ako diskrimináciu ani ako rozpor výkladu zákona s jeho účelom a zmyslom.

52. Žalobca poukazoval v správnej žalobe aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 5/03 zo dňa 19.02.2003, v ktorom sa konštatuje, že k porušeniu ústavnoprávneho princípu rovnosti dochádza v prípadoch, kedy sa s jednou skupinou adresátov noriem zaobchádza inak (menej priaznivo) ako s inou skupinou, hoci medzi nimi neexistujú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, ktoré by odôvodňovali takúto nerovnosť. V danom prípade však nešlo o takúto situáciu, ktorú uvádzal Ústavný súd SR. Diskriminačným by bol práve taký postup, keby správne orgány bez príslušnej opory v právnom predpise urobili výnimku a napriek zmeškaniu lehoty na zaslanie prejavu vôle žalobcu ohľadom poberania prídavku na dieťa, jeho žiadosti vyhovel. Podmienky a lehota určené zákonom platia pre všetkých rovnako, preto postup správnych orgánov nijako neodporoval žalobcom uvádzanému nálezu Ústavného súdu SR, práve naopak.

53. Na základe vyššie uvedeného správny súd rozhodol tak, že podľa § 190 SSP správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

54. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 a nasl. SSP tak, že účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario) právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve má len taký žalobca, ktorý bol v konaní celkom alebo sčasti úspešný. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu správny súd právo na náhradu trov konania nepriznal. Žalovanému, ktorý v konaní úspešný bol, správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože takýto postup sa podľa § 168 SSP uplatní len vtedy, ak to možno spravodlivo požadovať a správny súd takéto podmienky pre priznanie náhrady trov konania žalovanému nezistil.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP). O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

Podľa § 440 SSP: (1) Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť podanú v listinnej podobe je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).